

**2025 M. PAGRINDINĖS SESIJOS UŽSIENIO (ANGLŲ) KALBOS
VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO II DALIES RAŠYMO UŽDUOTIES
KANDIDATŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

(Su papildymais)

WRITING PAPER (30 points)

Part 1 (7 points). Semi-formal email (at least 150 words)

An international organisation that promotes English-speaking culture sponsors events to bring school communities together through celebrating knowledge and creativity. Sponsorship is available for one of the following events: **a poetry reading evening**, **a science-themed afternoon**, or **a stand-up comedy show** – each with a connection to English-speaking culture, such as that of the UK, the USA, Australia, or Canada. You would like to organise an event at your school.

Write an email to the sponsorship coordinator. In your email:

- specify which event you would like to organise and why;
- describe how the event will be related to English-speaking culture;
- suggest how the event would benefit your school community.

Sign your email as Alex Brown.

Pusiau formalus laiško vertinimo lentelė

PUSIAU OFICIALUS LAIŠKAS (daugiausia 7 taškai)	
Taškai	Turinys ir teksto struktūra
4	- Tinkamai įgyvendintos visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos. - Laisvai ir išsamiai perteikiama informacija, pasakojama, apibūdinama patirtis, komentuojami įvykiai. Mandagiai reiškiamas požiūris, išdėstomi lūkesčiai. - Laikomasi pusiau oficialaus susirašinėjimo laiško (užklauso, reikalavimo, prašymo, skundo) struktūros. Laiškas tinkamai suskirstytas pastraipomis ir įformintas. - Turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. Teksto siejimo priemonėmis pavieniai elementai veiksmingai jungiami į rišlią minčių seką.
3	- Tinkamai įgyvendintos beveik visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos. - Perteikiama detali informacija, pasakojama, apibūdinama patirtis, komentuojami įvykiai. Stengiamasi mandagiai reikšti požiūrį ir dėstyti lūkesčius. - Iš esmės laikomasi pusiau oficialaus susirašinėjimo laiško (užklauso, reikalavimo, prašymo, skundo) struktūros. Laiškas tinkamai suskirstytas į pastraipas, gana nuosekliai laikomasi įforminimo reikalavimų. - Beveik visas turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. Teksto siejimo priemonėmis pavieniai elementai jungiami į rišlią minčių seką.
2	- Įgyvendintos beveik visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos, tačiau kai kada nesėkmingai. - Dažniau perteikiama tik esminė informacija be detalių, apibendrintai pasakojama, apibūdinama patirtis, komentuojami įvykiai. Reiškiant požiūrį ir dėstant lūkesčius, kartais nukrypstama nuo registro. - Bandoma laikytis pusiau oficialaus susirašinėjimo laiško (užklauso, reikalavimo, prašymo, skundo) struktūros. Pasitaiko netinkamo pastraipų išskyrimo ir įforminimo trūkumų. - Turinį stengiamasi išdėstyti nuosekliai. Teksto siejimo priemonės kartais vartojamos netinkamai.
	- Įgyvendinta dauguma užduotyje nurodytų komunikacinių intencijų.

1	- Perteikiama esminė informacija, apibendrintai pasakojama, apibūdinama patirtis, komentuojami įvykiai. Reiškiant požiūrį ir dėstant lūkesčius, kartais nepaisoma registro. - Dažnai nepaisoma pusiau oficialaus susirašinėjimo laiško (užklausos, reikalavimo, prašymo, skundo) struktūros. Laiško skirstymas į pastraipas netinkamas, daug įforminimo trūkumų. - Turinį stengiamasi išdėstyti nuosekliai. Teksto siejimo priemonės dažnai vartojamos netinkamai.
0	- Įgyvendinta mažiau negu pusė užduotyje nurodytų komunikacinių intencijų. Pateiktas atsakymas neatitinka užduoties temos.* - Informacija perteikiama nesėkmingai. Nepaisoma registro. - Dažnai nesilaikoma reikiamos struktūros. - Mintys dėstomos nenuosekliai.
Taškai	Kalbos ištekliai
3	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis tiksliai ir detalai. Vartojamos sudėtingesnės raiškos leksinės ir gramatinės struktūros. Laisvai perfrazuojama, siekiant išvengti pasikartojimo. - Nuosekliai laikomasi pasirinkto registro (neutralaus arba pusiau oficialaus). - Kalba vartojama taisyklingai: gali pasitaikyti klaidų, vartojant retesnę leksiką ar sudėtingesnes gramatines struktūras. Daroma pavienių rašybos ar skyrybos klaidų.
2	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis gana tiksliai. Pasitaiko sudėtingesnės raiškos leksinių ir gramatinių struktūrų. Bandoma perfrazuoti, siekiant išvengti pasikartojimo. - Laikomasi pasirinkto registro (neutralaus arba pusiau oficialaus). - Kalba vartojama gana taisyklingai: daugiau klaidų daroma vartojant retesnę leksiką ar sudėtingesnes gramatines struktūras. Kai kurios rašybos ar skyrybos klaidos pasikartoja.
1	- Mintys dažnai reiškiamos apibendrintais teiginiais, netiksliai. Daugiausia vartojamos paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, pasitaiko pavienių sudėtingesnės raiškos atvejų. Pasitaiko pakartojimų, nebandoma perfrazuoti. - Bandoma laikytis pasirinkto registro (neutralaus arba pusiau oficialaus). - Daroma klaidų vartojant net ir paprastas struktūras, tačiau klaidos netrukdo suprasti, ką norėta pasakyti. Kai kurios rašybos ar skyrybos klaidos pasikartoja.
0	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis apibendrintais netiksliais pasakymais. Vartojama paprasta leksika ir paprastos struktūros sakiniai. Dažnai pasikartojama, nebandoma perfrazuoti. - Registro nepaisoma. - Daroma daug klaidų, dėl to gali būti sunku suprasti mintį. Dažnos rašybos ar skyrybos klaidos.

*Pastaba: Visa laiško rašymo užduoties atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos ar komunikacinės situacijos.

Minimali atlikties apimtis – 150 žodžių.

Jeigu laiško apimtis mažesnė negu 150 žodžių, bendras vertinimas mažinamas tokia tvarka, atimant taškus iš bendros taškų sumos:

- 149–130 žodžių – taškų neatimama;
- 129–110 žodžių – atimamas 1 taškas;
- 109–90 žodžių – atimami 2 taškai;
- 89–76 žodžiai – atimami 3 taškai;
- ≤ 75 žodžiai – atliktis vertinama 0.

Elektroninio laiško vertinimo lentelės papildymai 2025 m. užduočiai

I kriterijus: TURINYS (CONTENT) IR TEKSTO STRUKTŪRA

Laiško užduotyje prašoma parašyti pusiau oficialų tarptautinei organizacijai, kuri remia renginius, skirtus populiarinti angliškai kalbančias kultūras. Finansavimas galimas vienam iš renginių: **a poetry reading evening, a science-themed afternoon, or a stand-up comedy show**. Turi būti sąsaja su angliškai kalbančia kultūra (UK, USA, Australia, Canada). Kandidatas norėtų organizuoti renginį savo mokykloje.

TURINIO ASPEKTAI

Komunikacinės intencijos, kurias turi įgyvendinti mokinys:

1. Patikslinti, kokį renginį norėtų organizuoti ir KODĖL;
2. Apibūdinti, kaip renginys bus susietas su angliškai kalbančia kultūra;
3. Pasiūlyti, kaip renginys prisidės prie mokyklos bendruomenės;
4. Įgyvendinti rašymo tikslą – paprašyti / užsiminti (tiesiogiai / netiesiogiai) apie finansavimą, e.g. *We kindly ask you to support our event.*

PASTEBĖJIMAS: užduotis neprašo renginio apibūdinti, tik patikslinti.

!!! PAPILDYMAS

TURINIO 1 taškas rašomas tada, kai "įgyvendinta DAUGUMA komunikacinių intencijų" (t.y. jos gal ir pilnai neišplėtotos, bet jos TURI BŪTI paminėtos).

TAČIAU, jei moksleivis rašo laišką, kviesdamas tarptautinę organizaciją renginį surengti jo mokykloje, nes matė tokį renginį kitur ir jam labai patiko, pvz., papasakoja, kas jam patiko, kaip renginys siejosi su angliškai kalbančia kultūra, neužsimena, kad renginį organizuos pat ir TIK pasako, kad panašus renginys ir jo mokykloje atneštų naudą mokyklos bendruomenei) - įgyvendinta tik 1 komunikacinė intencija - TURINYS ir ORGANIZACIJOS kriterijus vertinamas 0.

TEKSTO STRUKTŪRA (ORGANISATION)

- Komunikacinės intencijos **gali būti pateiktos ne tokia seka**, kuria nurodytos užduotyje – už tai nebaudžiama, jeigu mokinio pasirinkta seka nepažeidžia bendros laiško dėstymo logikos ir tekstas išlieka rišlus ir sklandus.
- **Pastraipomis** laikomos tokios teksto dalys, kurių ribos aiškiai matyti kandidato atsakyme, net jeigu tarp jų ir nepaliktos tuščios eilutės.
- Kai kreipinys ir laiško pradžia parašyti toje pačioje eilutėje ir **visas tekstas neišskirstytas į pastraipas** - už struktūrą skiriama 0 taškų
pvz., *Dear Sir / Madam, I am writing to ask....*
- Kai **išskirtas tik kreipinys ir atsisveikinimas**, o visas laiškas parašytas **viena pastraipa** - 1 taškas atimamas už turinio ir struktūros vertinimą.
- Kai kreipinys ir laiško pradžia parašyti toje pačioje eilutėje, bet likusi dalis teksto išskirstyta į pastraipas ir **išskirtas atsisveikinimas** – dalis taško atimame už turinio ir struktūros vertinimą.
- Kuomet kreipinys ir laiško pradžia parašyti toje pačioje eilutėje, bet likusi dalis teksto išskirstyta į pastraipas, tačiau **neišskirtas atsisveikinimas** – 1 taškas atimamas už turinio ir struktūros aspektą.

Laiškas turi turėti visus reikiamus atributus:

- kreipinį (galimi variantai: *Dear Sir / Madam, Dear Sir or Madam, Dear sponsorship coordinator, Dear coordinator*)
NETINKAMI Dear Sir, Dear Sirs., Dear Mr / Mrs, Dear organization, To whom it may concern, To the sponsorship coordinator, To the international organization, etc) – atimame DALĮ taško.
- pabaigos frazę, pvz., *I am looking forward to / Looking forward to / I look forward to ... / I hope to hear from you... / I hope you will take our situation into consideration; ir t.t.*
- atsisveikinimo frazę, pvz., *Faithfully, Faithfully yours, Yours faithfully, Sincerely, Sincerely yours, Kind regards, (With) best wishes, Best regards* ir t.t.
NETINKAMI With love, Yours, etc.

- 1 taškas atimamas tais atvejais, kai žinutėje nepateikta jokia pabaigos **ir** atsisveikinimo frazė.
- Vertinimas taip pat mažinamas, jeigu laiško pabaigoje nenurodytas joks asmenvardis arba nurodytas kitas nei *Alex Brown*.
- jei laiške nurodytas vardas IR pavardė (arba tik pavardė), reikia pakelti problemą "neteisinga dalis". Darbo iš jūsų tuomet neatims, tik pasižymės. Vertindami, savo ruožtu, atimame DALĮ taško, kaip nurodyta "laiško vertinimo lentelės papildyme", nes asmenvardis neteisingas.
- jei laiške pasirašo vardu, pvz Tomas (bet pavardės nenurodo) - moksleivio identifikuoti neįmanoma, tad problemos kelti nereikia. Tiesiog baudžiame, kaip nurodyta "papildyme 2025 m. užduočiai" - vertinimą už STRUKTŪRĄ mažiname dalimi taško (nepilnu tašku).

II kriterijus: KALBOS VARTOJIMAS (LANGUAGE USE)

Jeigu kandidatas reikšdamas savo mintis daugiausia remiasi užduoties leksika ir atkartoja gramatinės struktūras iš užduoties, siūloma už kalbos vartojimą **skirti ne daugiau kaip 1 tašką**.

Pvz. *I want to specify the event ... I want to describe how the event will be related to English-speaking culture... I want to suggest how the event would benefit my school community*

3 taškus skiriame, kai kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis TIKSLIAI IR DETALIAI. Vartojamos SUDĖTINGESNĖS LEKSINĖS ir GRAMATINĖS struktūros. Gali pasitaikyti klaidų, ypač vartojant SUDĖTINGESNES struktūras.

Registras

- Slang'as nevertotinas, e.g. *gonna, wanna, kinda, etc.*
- **Registro klaida** – *Good afternoon..*
- Nelabai mandagu pusiau formaliaime laiške:
 - tiesmukiški tiesioginiai klausimai, e.g. *Can you sponsor our event?*
 - liepiamoji nuosaka, e.g. *Give us some money.*
 - sutrumpintos formos nepageidaujamos, bet toleruotinos šiuo atveju, e.g. *don't, can't, wouldn't*

KEIKSMAŽODŽIAI

- Jei yra atvirai įžeidžianti info, žymime "susirūpinimą kelianti informacija".
- Jei yra daugiau nei vienas keiksmazodis, taip pat žymime "susirūpinimą kelianti informacija".
- Jei atskiras keiksmazodis - žymime kalbos klaidą ir įdėmiai vertiname leksiką, ar nepasitaiko daugiau tokių atvejų.
- Neįskaitomą žodį žymime kaip leksikos klaidą.
- Jei visiškai neįskaitoma teksto dalis - jos nevertiname, pažymime ir parašome pastabą.

ŽYMIME VISAS KLAIDAS (ir pasikartojančias)! TURINIO, ORGANIZACIJOS, KALBOS klaidas galime žymėti skirtingas raides ir ties pirmu kriterijumi).

Jei TURINYS vertinamas 0, užduotis vertinama 0, bet vis tiek **struktūros ir kalbos klaidos žymimos**.

Jeigu kandidatas supainioja atsakymo dalis, t.y. 2 dalį parašė vietoj 1 (laiško) arba 3 (rašinio), reikia 'kelti problemą' ir užduotį vertinti tinkamoje vietoje.

!! BŪTINAI visada vertindami žiūrime ir į bendrą vertinimo skalę, ir į PAPILDYMAS UŽDUOČIAI.

Part 2 (8 points). Data description (at least 150 words)

The global learning platform *EduVision* publishes data-based reports on gender differences in study choices. As part of a research project, you have collected data showing the percentage of male and female students choosing different fields of study at Riverside University between 2021 and 2025, with projections to 2027 (see the table below).

Write a report for publication on the platform, identifying and comparing the main patterns.

Field of Study	2021		2023		2025		Projections for 2027	
	M*	F*	M	F	M	F	M	F
Computer Science	75%	25%	70%	30%	65%	35%	50%	50%
Medical Sciences	45%	55%	45%	55%	55%	45%	49%	51%
Education	20%	80%	24%	76%	34%	66%	40%	60%
Business	55%	45%	52%	48%	50%	50%	53%	47%

*M = male, F = female

Duomenų komentavimo užduoties vertinimo lentelė

DUOMENŲ KOMENTAVIMAS (daugiausia 8 taškai)	
Taškai	Turinys ir teksto struktūra
4	- Išsamiai ir tinkamai atsakyta į užduoties klausimą: pateikiama bendra apžvalga, apibūdinamos ir gretinamos pagrindinės tendencijos; pateikiama tinkamų pagrindžiamųjų detalių. - Tekstas rišlus ir tinkamos struktūros: veiksmingai parodoma minčių dėstymo seka; tinkamai vartojamos įvairios teksto siejimo priemonės (jungiamosios frazės, jungtukai, įvardžiai, leksinė raiška).
3	- Duomenys aprašomi tinkamai: bandoma pateikti bendrą apžvalgą, apibūdinti ir gretinti pagrindines tendencijas; beveik visada pateikiama tinkamų pagrindžiamųjų detalių. - Tekstas gana rišlus ir aiškos struktūros: stengiamasi susieti mintis; bandoma vartoti įvairias teksto siejimo priemones (jungiamąsias frazes, jungtukus, įvardžius, leksinę raišką).
2	- Duomenys iš esmės aprašomi tinkamai: bandoma aprašyti tendencijas ir jas gretinti, bet ne visada veiksmingai; pateikiama duomenų pavyzdžių, tačiau gali pasitaikyti netinkamai parinktų detalių ir (ar) klaidingai interpretuojamų duomenų. - Teksto rišlumas ir struktūra turi trūkumų: minčių dėstymo seka nenuosekli; teksto siejimo priemonės vartojamos ribotai, dažniau pasitaiko paprastų teksto siejimo žodžių ir frazių.
1	- Duomenys aprašomi netinkamai: bandoma įvardyti tendencijas ar jas lyginti; pateikiama netinkamai parinktų detalių. - Tekstas dažnai nerišlus ir netinkamos struktūros: mintys dėstomos padrikai; jų siejimas neveiksmingas.
0	- Didesnė pateikto atsakymo dalis neatitinka užduoties klausimo.* - Teksto struktūra netinkama.

Taškai	Kalbos ištekliai
4	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis tiksliai ir detaliai. Siekiant išvengti pasikartojimo, vartojamos įvairios leksinės ir gramatinės struktūros, dažnai pasitaiko sudėtingesnės raiškos struktūrų. - Nuosekliai laikomasi neutralaus arba pusiau oficialaus registro. - Kalba vartojama taisyklingai: beveik nedaroma žodyno ar gramatikos klaidų. Rašybos ar skyrybos klaidų pasitaiko retai.
3	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis gana tiksliai. Siekiant išvengti pasikartojimo, bandoma vartoti įvairias leksines ir gramatines struktūras, pasitaiko sudėtingesnės raiškos struktūrų. - Laikomasi neutralaus arba pusiau oficialaus registro. - Kalba vartojama gana taisyklingai: klaidų gali pasitaikyti vartojant retesnius žodžius ar sudėtingesnes gramatines struktūras. Daroma pavienių rašybos ar skyrybos klaidų.
2	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis apibendrintais teiginiais. Pasitaiko pasikartojančių leksinių ir gramatinių struktūrų, dažniau vartojamos paprastos raiškos struktūros. - Bandoma laikytis neutralaus arba pusiau oficialaus registro. - Kalba vartojama gana taisyklingai, tačiau kartais neaišku, ką norėta pasakyti. Daroma rašybos ir (ar) skyrybos klaidų.
1	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis apibendrintai ir netiksliai. Dažnai kartojamos vienodos leksinės ir gramatinės struktūros, vyrauja paprastos raiškos struktūros. - Registro nepaisoma. - Klystama vartojant žodžius ir gramatines struktūras, kai kurios mintys nesuprantamos. Daroma daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų.
0	- Kalbos ištekliai riboti. Vartojama tik paprastos raiškos kalba. - Registro nepaisoma. - Daroma daug klaidų, dėl to gali būti sunku suprasti mintį. Dažnos rašybos ir (ar) skyrybos klaidos.

***Pastaba:** Visa duomenų komentavimo užduoties atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos ar komunikacinės situacijos.

Minimali atlikties apimtis – 150 žodžių.

Jeigu duomenų komentavimo apimtis mažesnė negu 150 žodžių, bendras vertinimas mažinamas tokia tvarka, atimant taškus iš bendros taškų sumos:

- 149–130 žodžių – taškų neatimama;
- 129–110 žodžių – atimamas 1 taškas;
- 109–90 žodžių – atimami 2 taškai;
- 89–76 žodžiai – atimami 3 taškai;
- ≤ 75 žodžiai – atliktis vertinama 0.

Duomenų analizės vertinimo lentelės papildymai 2025 m. užduočiai

I kriterijus: TURINYS (CONTENT) IR TEKSTO STRUKTŪRA

Turi būti

- įvardintas **tikslas** e.g. *In this report, data on gender differences in study choices for EduVision will be presented.* / *The purpose of the report is* / *I am going to present the results of*
Jei tikslas nenurodytas – atimamas 1 taškas
- paaiškinta, **kokie duomenys bus pristatomi**, e.g. *The table summarizing survey data presents numbers for male and female respondents choosing four fields of study in the period of 2021 – 2025 and the projections for 2027.*
- įvardijama nustatyta **tendencija(-os)**, e.g. *It is obvious that contrasts between gender demonstrate a diminishing tendency over the period from 2021 to 2027. The trend of choosing medical sciences and business exhibit similar stability throughout the years, while the preference for computer science and education experiences a downward trend.*
Tendencija gali būti nurodyta ir įžangos pastraipoje, ir dėstymo pastraipoje (pastraipose) – TINKA.
Jei yra kelios dėstymo pastraipos, kiekviena GALI prasidėti nuo tendencijos, o tada ji iliustruojama detalėmis iš duomenų – TINKA.
- aprašomi **išsiskiriantys ar panašūs aspektai**, t.y. lyginamos ir gretinamos respondentų grupės, duomenų kategorijos ir pan., e. g. pagal lytį, pagal pokytį bėgant metams, pagal pasirenkamą studijų sritį;
- tendencijos TURI BŪTI iliustruojamos **duomenų pavyzdžiais, (ir skaičiais, ir dalimis)**,
Jei konkrečių duomenų (t.y. skaičių) nėra – max 2 taškai
- pasirenkama veiksminga duomenų **pristatymo seka**, pvz. nuo didžiausio skirtumo iki mažiausio, arba laiko tėkmėje, arba kaip atskaitos tašką imant skirtingas lytis.
- **apibendrinamos** anksčiau aptartos **įžvalgos** / daromos **išvados**.

Tekstas turi būti suskirstytas į pastraipas.

!!! PAPILDYMAS

Dėl TURINIO vertinimo.

- 4 TURINIO taškai (preliminariai) pasiskirsto taip:
tikslas + apžvalga (t.y. kokie duomenys aptariami) - 1 taškas
tendencija, -os, - 1 taškas
pagrindžiančios detalės - 1 taškas
apibendrinimas - 1 taškas

BET - jei nėra bent vieno iš šių sudėtinių dalių – maksimalių taškų už TURINIO IR TEKSTO STRUKTŪROS kriterijų neskiriame.

- Visi komentarai, kodėl viena ar kita mokslo sritis populiarėja, traktuojami kaip NETINKAMAI PARINKTOS DETALĖS, t.y. ne į temą, nes to lentelėje nematome.
BET **Conclusion dalyje** gali būti apibendrinimas ir išvada, kuri nėra tiesiogiai matoma duomenyse – NEBAUDŽIAME, e.g. *Skirtumui tarp lyčių mažėjant, tikėtina, skirtumas tarp pasirenkamų mokslo sričių ir toliau mažės... ar pan...*
- Jeigu aptartos NE VISOS KATEGORIJOS, pvz. tik lyginamos / gretinamos *computer science* ir *education*, o *medical sciences* ir *business* visai neaptiriamos (tik paminimos įžangoje), tuomet max TURINIO ir STRUKTŪROS įvertinimas 3 (ir mažiau).
- TĄČIAU duomenys (t.y. skaičiai) nebūtinai turi būti paminėti / palyginti visi.

Dėl TEKSTO STRUKTŪROS vertinimo:

- jei tekstas rišlus (yra visos sudėtinės dalys), bet parašytas viena pastraipa - už TURINIO ir TEKSTO STRUKTŪROS kriterijų maksimalių taškų neskiriame;

II kriterijus: KALBOS IŠTEKLIAI

2025 m. gali būti pristatomi ir *past* laiku (turi omenyje padarytą pasirinkimą pvz. vasario mėn.), *present perfect* (kaip aktualų veiksmą, t.y. kaip sprendimą, kurį dar galima pakeisti), *future* laikais (kaip pasirinkimo ketinimą liepos – rugpjūčio mėn.)

Mokomuosius dalykus galima rašyti didžiosiomis raidėmis, e.g. *Computer Science, Medical Sciences*, etc., galima mažosiomis, e.g. *computer science, medical sciences*, etc. Svarbu išlaikyti NUOSEKLUMĄ, t.y. mokomieji dalykai visame darbe turi būti nurodyti didžiosiomis arba mažosiomis raidėmis.

Jeigu kandidatas supainioja atsakymo dalis, t.y. 2 dalį parašė vietoj 1 (laiško) arba 3 (rašinio), reikia 'kelti problemą' ir užduotį vertinti tinkamoje vietoje.

Part 3 (15 points). Essay (at least 250 words)

An international magazine, *The Next Chapter*, is collecting student essays from around the world for a special edition on young people and reading books. Write an essay for submission to this magazine, addressing the following topic:

Reading books* improves young people's critical thinking skills.

To what extent do you agree or disagree with this statement?

* refers to **fiction only** – such as novels, short stories, or poetry, in any format (print or digital).

In your essay, provide at least two arguments to support your view.

Esė vertinimo lentelė

ESĖ / STRAIPSNIS (daugiausia 15 taškų)	
Taškai	Turinys
6	- Visas turinys atitinka temą. - Tema atskleidžiama išsamiai: pateikiami tinkami argumentai, mintys išplėtojamose, tinkamai pagrindžiamos detalėmis ar pavyzdžiais. - Aptariamos ir vertinamos skirtingos idėjos (pvz., požiūriai, galimybės, sprendimo būdai); apibendrinama, daromos logiškos išvados. - Autoriaus pozicija visada suprantama, ji pagrindžiama.
5	- Visas turinys atitinka temą. - Tema atskleidžiama išsamiai: beveik visada pateikiami tinkami argumentai, mintys dažnai pagrindžiamos detalėmis ar pavyzdžiais. - Aptariamos ir vertinamos skirtingos idėjos (pvz., požiūriai, galimybės, sprendimo būdai); stengiamasi apibendrinti, daryti išvadas. - Autoriaus pozicija visada suprantama.
4	- Beveik visas turinys atitinka temą. - Tema atskleidžiama gana išsamiai: dažniausiai pateikiami tinkami argumentai, beveik visos mintys pagrindžiamos detalėmis ar pavyzdžiais. - Aptariamos skirtingos idėjos (pvz., požiūriai, galimybės, sprendimo būdai); apibendrinama. - Autoriaus pozicija beveik visada suprantama.
3	- Turinys iš esmės atitinka temą. - Tema atskleidžiama gana išsamiai: pateikiama argumentų, kai kurios mintys pagrindžiamos detalėmis ar pavyzdžiais, bet ne visada sėkmingai. - Bandoma aptarti skirtingas idėjas (pvz., požiūrius, galimybes, sprendimo būdus); apibendrinama. - Autoriaus pozicija pateikiama tiesmukai, nesistengiama jos pagrįsti.
2	- Didesnė turinio dalis iš esmės atitinka temą. - Pasitaiko nukrypimų nuo temos: kai kurie argumentai netinkami, kartais stokojama detalių ar pavyzdžių. - Pateikiamos skirtingos idėjos, tačiau jų vertinimas paviršutiniškas; bandoma apibendrinti. - Autoriaus pozicija kartais nesuprantama.
1	- Mažesnė turinio dalis iš esmės atitinka temą. - Dažnai nukrypstama nuo temos: pateikiama netinkamų argumentų, mintys retai pagrindžiamos detalėmis ir pavyzdžiais. - Pateikiami skirtingi požiūriai, tačiau jie nevertinami; apibendrinama netinkamai. - Autoriaus pozicija gali būti nesuprantama ar nepagrįsta.
0	- Turinys neatitinka temos.* - Tema neatskleista: pateikti netinkami argumentai, pavyzdžiai. - Nepateikiama kitokių požiūrių ar jų vertinimo. - Autoriaus pozicija nesuprantama ir nepagrįsta.
Taškai	Teksto struktūra

4	- Turinys dėstomas logiškai ir nuosekliai. - Visos pastraipos tinkamai išplėtos, veiksmingai išryškinant pagrindines mintis ir atskiriant pagrindžiančias detales. - Veiksmingai siejamos mintys: vartojama įvairių teksto siejimo priemonių (jungiamųjų frazių, jungtukų, įvardžių, leksinės raiškos).
3	- Turinys beveik visada dėstomas logiškai ir nuosekliai. - Dauguma pastraipų tinkamai išplėtos, išryškinant pagrindines mintis ir pagrindžiančias detales. - Mintys siejamos: stengiamasi vartoti įvairias teksto siejimo priemones (jungiamąsias frazes, jungtukus, įvardžius, leksinę raišką).
2	- Stengiamasi turinį dėstyti logiškai ir nuosekliai, tačiau kartais seka nutrūksta. - Kai kurios pastraipos išplėtos, tačiau ne visada sėkmingai. - Pasitaiko nesusietų minčių: siejama vartojant paprastus teksto siejimo žodžius ir frazes.
1	- Loginė teksto seka nenuosekli, pasitaiko padrikų, nesusietų minčių. - Daugumos pastraipų struktūra netinkama. - Pasitaiko nesusietų minčių: siejama vartojant paprastus teksto siejimo žodžius ir frazes.
0	- Loginė teksto seka netinkama. - Tekstas nesusikirstytas į pastraipas arba tai daroma netinkamai. - Mintys dažnai siejamos netinkamai: gali būti klystama vartojant įprastinius siejimo žodžius ir frazes.
Taškai	Kalbos ištekliai
5	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis tiksliai ir detalai: vartojamas platus bendrasis ir teminis žodynas, sudėtingesnės raiškos leksinės ir gramatinės struktūros; laisvai perfrazuojama, siekiant išvengti pasikartojimo. - Nuosekliai laikomasi pasirinkto registro. - Leksinės ir gramatinės struktūros visuomet vartojamos taisyklingai. Gali pasitaikyti klaidų vartojant retesnę leksiką ar sudėtingesnes gramatines struktūras. Daroma pavienių rašybos ar skyrybos klaidų.
4	- Kalbos ištekliai leidžia reikšti mintis gana tiksliai. Bendrasis ir teminis žodynas gana platus, pasitaiko sudėtingesnės raiškos leksinių ir gramatinių struktūrų. Bandoma perfrazuoti, siekiant išvengti pasikartojimo. - Nuosekliai laikomasi pasirinkto registro. - Leksinės ir gramatinės struktūros beveik visuomet vartojamos taisyklingai. Daugiau klaidų pasitaiko vartojant retesnę leksiką ar sudėtingesnes gramatines struktūras. Kai kurios rašybos ar skyrybos klaidos pasikartoja.
3	- Mintys kartais reiškiamos apibendrintais teiginiais, dėl žodyno spragų apibūdinama netiksliai. Vyrauja bendrasis žodynas, teminės leksikos pasitaiko retai, daugiausia vartojamos paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, gali būti bandoma vartoti vieną kitą sudėtingesnę struktūrą. Pasitaiko pakartojimų, nebandoma perfrazuoti. - Bandoma laikytis pasirinkto registro, tačiau ne visada sėkmingai. - Daroma klaidų vartojant sudėtingesnes ir paprastas struktūras, tačiau klaidos netrukdo suprasti, ką norėta pasakyti. Kai kurios rašybos ar skyrybos klaidos kartojasi.
2	- Mintys reiškiamos apibendrintais teiginiais, paaiškinami svarbiausi dalykai, bet žodyno nepakanka aptarti detales. Vyrauja bendrasis žodynas, daugiausia vartojamos paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. Dažnai pasikartojama, nebandoma perfrazuoti. - Nukrypstama nuo pasirinkto registro arba jo nepaisoma. - Klystama vartojant net ir paprastas struktūras, tačiau klaidos netrukdo suprasti, ką norėta pasakyti. Rašybos ar skyrybos klaidos kartojasi.
1	- Mintys reiškiamos kartojant apibendrintus teiginius, nepateikiama detalių. Vyrauja kasdienė leksika, paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Registro iš esmės nepaisoma. - Daroma nemažai klaidų, dėl to kartais gali būti sunku suprasti mintį. Dažnos rašybos ar skyrybos klaidos.
0	- Minčių raiška nepakankama norint įvertinti pagal šį kriterijų. - Nepaisoma registro. - Daroma daug klaidų, dėl to gali būti sunku suprasti mintį. Dažnos rašybos ar skyrybos klaidos.

*Pastaba: Visa esė rašymo užduoties atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos ar komunikacinės situacijos.

Minimali atlikties apimtis – 250 žodžių.

Jeigu esė apimtis mažesnė negu 250 žodžių, bendras vertinimas mažinamas tokia tvarka, atimant taškus iš bendros taškų sumos:

- 249–230 žodžių – taškų neatimama;
- 229–200 žodžių – atimamas 1 taškas;
- 199–170 žodžių – atimami 2 taškai;
- 169–126 žodžiai – atimami 3 taškai;
- ≤ 125 žodžiai – atliktis vertinama 0.

Esė vertinimo lentelės papildymai 2025 m. užduočiai

I kriterijus: TURINYS (CONTENT)

Rašinio temos atskleidimas grindžiamas šiomis raktinėmis sąvokomis: BOOKS – **FICTION ONLY!** / *YOUNG PEOPLE* / *CRITICAL THINKING SKILLS*.

Pagrindinių sąvokų paaiškinimas:

- *YOUNG PEOPLE* gali būti interpretuoja įvairiai, t.y. iki 18 m., 14 – 25 m., *teenagers* etc.
- *FICTION* - novels, short stories, or poetry, in any format (print or digital).
- *CRITICAL THINKING* is the **objective analysis and evaluation of an issue** in order to **form a judgement** (Oxford Dictionary).
 - It involves **evaluating arguments, solving problems, and making decisions**.
 - It is careful **goal-directed** thinking... employing the methods of **logical inquiry** and **reasoning**.
- *CRITICAL THINKING ABILITIES* include
 - Observational abilities (ability to apply specialist knowledge by taking into account different factors and evaluating them);
 - Emotional abilities (ability to recognize one's own and others' emotional commitments and reactions);
 - Questioning abilities (formulating a precise question);
 - Imaginative abilities (imagining possible explanations, thinking about what plan of action to adopt, considering possible consequences of each option);
 - Inferential abilities (ability to draw conclusions from given information);
 - Experimenting abilities (knowing how to design and execute an experiment);
 - Consulting abilities (ability to gather and evaluate information);
 - Argument analysis abilities (identify and analyse arguments);
 - Judging skills and deciding skills.

(Stanford Encyclopedia of Philosophy)

Turinio interpretavimo klausimai, į kuriuos privaloma atkreipti dėmesį:

- Rašinyje reikia aptarti *fiction* skaitymo poveikį **jauno žmogaus kritiniam mąstymui**.
- Moksleivis gali aptarti temą rašydamas apie **poveikius** kritiniam mąstymui (teigiamus ir / ar neigiamus) **ARBA aspektus**, kaip gerėja jauno žmogaus kritinis mąstymas, skaitant *fiction*, **ARBA priežastis**, kodėl gerėja / arba ne kritinis mąstymas.
- Turi būti bent 2 aspektai (tos pačios pozicijos, priešingų pozicijų, arba dalinai panašūs / priešingi).

Turinio pastebėjimai:

- NETINKA kalbėti apie skaitymo poveikį bendrai. Jei rašinyje nepaminėta *FICTION* (novels, short stories, or poetry, characters, etc.) nei tiesiogiai, nei netiesiogiai – už turinį max 3 taškai.
Literature yra bendras terminas, tai nėra tik *fiction*.
- NETINKA kalbėti apie kūrybiškumo lavinimą – tai ne *Critical thinking skill*.
BET jei skaitydamas *fiction*, moksleivis lavina kūrybišką požiūrį į problemų sprendimą, jų analizę – tai poveikis kritiniam mąstymui – TINKA.
- NETINKA kalbėti apie tai, kad *fiction* skaitymas gerina gramatikos ir žodyno žinias – tai ne *Critical thinking skill*.
BET jei skaitydamas *fiction*, išmoka naujų žodžių, frazių, lavėja gebėjimas tinkamai konstruoti argumentus – tai poveikis kritiniam mąstymui – TINKA.

Turinio taškus (preliminariai) skirstome taip:

4 taškai - už pilnai išplėtotus bent 2 poveikius / aspektus (teigiamus ir / ar neigiamus);

1 taškas - už tinkamą **Introduction**: įvedimą į temą ir *thesis* aiškumą. *Thesis statement* turi nurodyti, kad bus kalbama apie poveikius / aspektus / priežastis (jų išvardinti nebūtina, gali būti paminėti *implicitly* arba *explicitly*);

1 taškas - už tinkamą **Conclusion**: aiškų **restatement of the thesis** + "food for thought"/final message.

TURINĮ vertinant 0, visa užduotis vertinama 0, bet Organizacijos ir Kalbos klaidos VIS TIEK ŽYMIMOS!

!!! PAPILDYMAS

- Jei VISAME rašinyje nėra JOKIOS užuominos į YOUNG PEOPLE / STUDENTS / TEENAGERS / YOUNG ADULTS / SCHOOL etc - turinys MAX 3 taškai.
- Jei VISAME rašinyje nėra JOKIOS užuominos į FICTION / NOVELS / SHORT STORIES / POETRY etc. - turinys MAX 3 taškai.

Dėl CRITICAL THINKING lavinimo interpretavimo:

- CRITICAL THINKING (skill) gali būti reiškiamas per tokius žodžius / sąvokas kaip EVALUATE / ASSESS / COMPARE / LEARN TO THINK RATIONALLY AND LOGICALLY BY ANALYSING / DRAW CONCLUSIONS / MAKE INFERENCES / etc.
- JEI moksleivis kalba apie tai, kad *reading fiction* lavina žodyną / gramatiką / *attention span* / *develops focus* / etc. - tiesiogiai tai NĖRA *critical thinking* elementai.

BET!!!! jei tą santykį paaiškina - ARGUMENTAS TINKAMAS! Pvz. "Reading fiction improves focus and attention span, which are essential for sustained, reflective thinking as they allow readers to follow complex ideas, evaluate character motivations, and draw inferences".

- Jei rašinyje moksleivis **išsako poziciją, kad Grožinė literatūra nelavina kritinio mąstymo ir paaiškina kodėl**, pvz., pateikiama pagražinta realybė, dažniausiai baigiasi istorijos sėkmingai, veikėjai yra išgalvoti, tad skaitytojas patiki iškreipta realybe ir t.t. O toliau (pvz. kitoje pastraipoje) aiškina, kad yra **kiti būdai kurie lavina kritinį mąstymą ir paaiškina kaip / kodėl** jie veikia, pvz. moksliniai straipsniai, viešos diskusijos ir t.t. (NEBŪTINAS palyginimas su *fiction* skaitymu) - vertiname PILNAIS TURINIO TAŠKAIS, t.y. gali būti ir 6.
- JEI rašinyje moksleivis **aiškiai išsako poziciją, kad *Reading books* nelavina kritinio mąstymo, bet jos plačiau nepakomentuoja**. Toliau aprašo būdus kurie lavina kritinį mąstymą bei paaiškina kaip ir kodėl jie veikia, pvz. debatai, *real-life situations*, gyvenimiškos problemos ir t.t. - TURINYS max 3 taškai (ir mažiau).
- Jei moksleivio pozicija neaiški, o visas rašinys tik apie kitus būdus, kurie lavina kritinį mąstymą - TURINYS 0.

II kriterijus: STRUKTŪRA (ORGANISATION)

I variantas

- *Introduction: general statement(s) + thesis statement*
- *Body paragraph 1: (positive/negative) impact*
- *Body paragraph 2: (positive/negative) impact*
- *(Optional body paragraph 3: (negative/positive) impact)*
- *Conclusion: restatement of thesis statement and final statement.*

II variantas

- *Introduction: general statement(s) + thesis statement*
- *Body paragraph 1: (positive/negative) impact 1 and (positive/negative) impact 2*
- *Body paragraph 2: (negative/positive) impact*
- *Conclusion: restatement of thesis statement and final statement.*

Pastebėjimai apie *Thesis statement*:

- turi būti užsimenamas/paminimas/išvardinamas *fiction* poveikis jauno žmogaus kritiniam mąstymui (implicitly arba explicitly);
 - gali būti "*split thesis statement*", pvz., viename sakinyje nurodo vieną poveikį, kitame - antrą;
- ARBA viename sakinyje pamini, kad bus keli teigiami poveikiai, kitame pamini ir neigiamą poveikį;
- stipresnis kandidatas *Thesis statement* pateiks teiginiu, ne klausimu.

Pastebėjimai STRUKTŪROS vertinimui:

- kandidatas gali pirmoje dėstymo pastraipoje aptarti pirmą teigiamą poveikį, antroje - antrą, trečioje - pristatyti oponentų poziciją, kurią iškart gali argumentuotai paneigti (t.y. *refute*). Akademiniam rašyme toks dėstymo būdas įmanomas ir už tai NEBAUDŽIAME
- nereikėtų duoti maksimalaus balo, jei yra pastraipų (bent viena) iš vieno sakinio.
- jungtukas *for instance/ for example* turi pristatyti konkretų pavyzdį, pagrindžiantį prieš tai išsakytą mintį, o ne abstrakčią mintį.
- Už nenuoseklų įvardžių naudojimą (*we-you-they*) atimame vieną tašką.

Rašinys parašytas kaip laiškas, tai:

- jei yra tik pasisveikinimas "hello" ir daugiau jokių laiško "atributų" - 1 taškas atimamas už struktūrą;
- jei yra **TIK pasisveikinimas** (*Dear international magazine*) ir **atsisveikinimo frazė** (best regards), o visas tekstas parašytas essay forma - už struktūrą max 1 taškas;
- yra pasisveikinimas, įvadinė laiško pastraipa (I am writing to participate in the competition....), yra pabaigos (I am looking forward to...) ir/arba atsisveikinimo frazė (your sincerely etc), **essay parašytas laiško forma** (pasiteiraujama netiesioginiais arba tiesioginiais klausimais apie dalyvavimą) - užduotis atikta ne ta - už turinį 0.

Jeigu kandidatas supainioja atsakymo dalis, t.y. 2 dalį parašė vietoj 1 (laiško) arba 3 (rašinio), reikia 'kelti problemą' ir užduotį vertinti tinkamoje vietoje.

Klaidų žymėjimo simboliai rašymo užduotyse

Kriterijus	Simbolis	Klaidų žymėjimo simbolių paaiškinimai
Turinys (Content)	C	Turinio klaidos (angl. <i>content (ir)relevance</i>): nukrypimai nuo turinio, neišsamus atsakymas, užduoties neatitinkantis tekstas ir pan. Žymima tekste arba paraštėje šalia netinkamo turinio.
Teksto struktūra (Organisation)	O	Teksto komponavimo / struktūros klaidos (angl. <i>organisation</i>): taip žymimos visos teksto siejimo priemonių vartojimo klaidos; netinkamas pastraipų skirstymas, kohezijos (teksto rišlumo) klaidos; laiško įforminimo klaidos.
Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų taisyklumas (Language use)	L	Klaidų pobūdis: • Netinkamo registro žodis (angl. <i>register</i>); neleistini registro vientisumo pažeidimai. • Gramatinės klaidos (angl. <i>grammatical error</i>): veiksmažodžių laikai, prielinksniai, artikkeliai, įvardžiai, veiksnių-tarinio derinimas, vienaskaitos / daugiskaitos klaida, žodžių tvarka, kalbos dalis, supinklinta gramatinė raiška ir t. t. • Leksikos vartojimo klaidos (angl. <i>lexical error</i>): kolokacijos, žodžių reikšmės klaidos, frazinių veiksmažodžių klaidos, netinkamai vartojamas žodis, trūksta žodžio, nereikalingas žodis, supinklinta leksinė raiška ir pan. • Rašybos klaidos (angl. <i>spelling</i>): žodžių rašybos klaidos; didžiųjų / mažųjų raidžių netinkamas vartojimas (<i>capitalisation</i>); neteisingas apostrofo įrašymas (pvz. žodyje <i>can't</i> n ir t raidės sujungiamos). • Skyrybos klaidos (angl. <i>punctuation</i>): skyrybos klaidos. • Pasikartojančios to paties tipo klaidos laikoma viena klaida.